

[Udenrigsministeren.]

en Voldgift, der enten gik med os eller mod os, vilde blive, men jeg tror, vi kan blive enige om, at det foreliggende Spørgsmaal kan vi ikke træffe Afgørelse af under Hensyn til det Problem, om Voldgiftsret og Voldgiftsdomstol er noget mere eller mindre godt. Det er et praktisk Hensigtsmæssigheds-spørgsmaal af stor økonomisk Rækkevidde, og vi maa tage vor Stilling ud fra rent praktiske Hensyn, og den nuværende Regering er i alt Fald af den Opfattelse, at det vil være rigtigt at beraade sig med Landbrugsorganisationerne, og det er meget vanskeligt tænkeligt, at der skulde blive truffet nogen Beslutning, som ikke var i Overensstemmelse med en overvejende Opfattelse indenfor Landbrugsorganisationerne, som for øvrigt i Øjeblikket staar samlet og enige om den Opfattelse, at før man var naaet til en Gennemdrøftelse med Tyskland af selve Rets-spørgsmaalet, skulde der ikke træffes Afgørelse i denne Sag. Jeg tror, de Bevægelser, det konservative Folkeparti i Øjeblikket foretager paa dette Omraade, er uklog Politik med Hensyn til Danmarks Stilling under de Toldforhandlinger, som foregaar. Men dette maa det højtærede Parti selv tage sin Stilling til, som det maatte ønske. Partiet maa ikke gøre Regning paa, at vi fra vor Side vil lade os paavirke af den Opfattelse, det i saa Henseende gør gældende.

Pürschel: Den højtærede Udenrigsminister maa heller ikke regne med, at vi vil lade vor Politik paavirke af, hvad han anser for klogt og rigtigt eller ikke.

Den højtærede Udenrigsminister sagde, at han har den samme Begrænsning i Tilliden til Voldgiftstraktatsystemet som til det Retssystem, vi har indenfor Landet. Nej, Udenrigsministeren kommer til at tage mange, mange flere Reservationer overfor dette Voldgiftstraktatsystem, end han tager overfor det inden Landet bestaaende Retssystem. Udenrigsministeren nævnte Traktaten af 1818, fornyet ved Aftalen af 1885. Dette kaster et blændende Lys over Udtalelsen om de tre Maaneder, hvor forbidaende hele dette var. Dernæst, at vi ikke kunde vente en teoretisk Afgørelse af Betydningen af Mestbegunstigelsesklausulen. Nej, jeg gaar ud fra, at Voldgiftsdomstolen, lige saa lidt som andre Domstole, giver sig af med almindelig Retsbelæring. Men det, man kan faa, er en Afgørelse i et slaaende og flagrant Eksempel af Konflikt imellem Mestbegunstigelsesklausulen og Kon-

tingentsystemet. Det er det, man kan faa; det er det, som har den store principielle Værdi for hele det Grundlag, hvorpaa Danmarks Handelspolitik hviler. Naar den højtærede Minister til sidst gav Udtryk for dette, at han hverken tør vinde eller tabe, „enten det gaar med eller imod“, kan han ikke komme ret meget længere i Retning af Rædsel for at naa en retlig Afgørelse.

Udenrigsministeren (P. Munch): Mine Udtalelser har ikke givet Udtryk for Rædsel, hverken for at vinde eller tabe, men for den Opfattelse, at der ingen Visdom er i, at vi her i Danmark strides om dette Spørgsmaal, samtidig med at Forhandlingerne foregaar med Tyskland, og ved Udtalelser om, hvad der er det klogeste eller ikke klogeste, stiller os svagere i Diskussionen med Tyskland, end hvis vi holdt en fast og sikker Linie samlet, saaledes som vi var begyndt med, indtil det konservative Folkeparti foretog sin Særbevægelse, som det nu i Dag har understreget for Offentligheden.

Med Hensyn til selve Spørgsmaalet er det rigtigt, at den Handelstraktat med Tyskland, jeg har nævnt, stammer fra 1818, da Preussen begyndte sin liberale Toldpolitik. Men Bestemmelsen om de tre Maaneders Opsigelsesfrist findes i den, og naar vi vil afgøre, om vi skal prøve en Løsning ved Voldgift, er det af væsentlig Betydning, at det, vi kan faa afgjort, kun gælder for tre Maaneder; hvorimod det vil være i den anden Parts Magt at forandre Aftalen, naar disse tre Maaneder er forløbet. Jeg tror, at enhver, der forud for en Proces tænker fornuftigt paa, om der er noget at vinde eller tabe ved Processen, maa tage dette med ind i Betragtningen.

Ordføreren (Hans Rasmussen): Jeg ønsker endnu at understrege, hvad jeg allerede tidligere har fremført, at det forekommer mig at være af saare ringe Betydning, hvorvidt vi rent teoretisk kan vente at vinde en Sejr ved en eventuel Voldgiftsafgørelse. Det, vi maa overveje, før vi overhovedet gaar til et saadant Skridt, maa være, om vi her i vort Land overhovedet har Raad til at vinde en Sag som denne, naar Følgerne eventuelt kan blive dem, der allerede er anført, at Tyskland af Hensyn til indrepolitiske Forhold føler sig nødt til at opsig den gældende Handels-traktat. Det er det rent praktiske Spørgsmaal, der her maa komme i Forgrunden, ikke den teoretiske Afgørelse.